

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobců **a) T. M., b) nezl. P. M.**, zastoupeného matkou – žalobkyní ad a) jako svou zákonnou zástupkyní, oba zastoupeni Mgr. Zbyňkem Stavinohou, advokátem se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 10. 2003, č. j. OAM-4170/VL-14-ZA03-R2-2001, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 36 Az 884/2003, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2005, č. j. 36 Az 884/2003 - 40,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozhodnutí nebyl žalobcům (dále též „stěžovatelé“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“); současně bylo rozhodnuto o tom, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu. V odůvodnění žalovaný uvedl, že důvodem žádosti žalobkyně ad a) i jejího nezletilého syna – žalobce ad b) o udělení azylu je snaha legalizovat pobyt na území České republiky; z Ukrajiny odešla žalobkyně ad a) se synem kvůli potížím svého druhu a proto, že jí neznámé osoby vyhrožovaly a donutily ji proti její vůli přenechat jim byt. Žalovaný uvedl, že v řízení nebyly uvedeny žádné skutečnosti svědčící o pronásledování žalobců z důvodu podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalovaný dále

konstatoval, že neshledal ani důvod podle § 12 písm. b) zákona o azylu; přitom konstatoval závažný rozpor ve výpovědi žalobkyně a jejího druha, pana R., jenž v pohovoru ke své žádosti o udělení azylu uvedl, že žalobkyně ad a) se svou matkou prodaly byt již v červenci 2001, peníze si měla nechat matka žalobkyně ad a). Druh žalobkyně ad a) rovněž uvedl, že žalobkyně ad a) se neobrátila na policii v místě svého pobytu. Vzhledem k tomu, že si žalobkyně na jednání uvedených osob dostatečným způsobem nestěžovala na policii a pouze se radila se známými z místně nepříslušného oddělení policie a krátce poté, co bylo policií zahájeno vyšetřování věci, vycestovala ze země původu, nevyužila podle žalovaného dostupných prostředků k ochraně svých práv v zemi původu. Navíc žalobkyně ad a) připustila, že potíže mohla vyřešit přestěhováním se do jiné části Ukrajiny. Žalovaný navíc uvedl, že žalobkyně ad a) požádala o udělení azylu až poté, co asi tři měsíce nelegálně pracovala a další čtyři měsíce nelegálně pobývala na území České republiky; návrh byl podle žalovaného podán zejména z důvodu snahy o legalizaci pobytu. V takovém případě však měla stěžovatelka postupovat podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný se dále vyjádřil k neudělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a podle § 14 zákona o azylu a k rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2005, č. j. 36 Az 884/2003 - 40, byla žaloba žalobců zamítnuta. V odůvodnění soud uvedl, že důvody uváděné žalobci hodnotil žalovaný z hlediska § 12 i z hlediska § 14 zákona o azylu. K neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu soud uvedl, že na jeho udělení není právní nárok, neboť je výsledkem správního uvážení. Soud uvedl, že mu nepřísluší zkoumat, zda zde byly dány humanitární důvody či nikoliv, pokud žalovaný z osobní situace žalobců vyvodil, že není důvod pro udělení humanitárního azylu; takové rozhodnutí bylo v jeho pravomoci. K blíže nekonkretizované a nijak nedoložené námitce směřující proti rozhodnutí o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu odkázal soud plně na odůvodnění rozhodnutí žalovaného, s nímž se ztotožnil. Závěrem soud nad rámec rozhodnutí uvedl z odůvodnění usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2004, IV. ÚS 613/03 některé skutečnosti týkající se pojmu „pronásledování“. Soud ze všech uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Včasnou kasační stížnost stěžovatelé podali z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť podle nich došlo k nesprávné aplikaci § 12 zákona o azylu. Podle stěžovatelů je nutné interpretovat § 12 zákona o azylu v souvislosti s § 2 odst. 6 zákona o azylu. Stěžovatelé uvedli, že podle judikatury Vrchního soudu v Praze nemusí pronásledování pocházet jen ze strany státní moci, nýbrž i ze strany soukromé osoby, pokud státní orgány v zemi původu nejsou schopny zajistit ochranu před takovýmto jednáním. Závěr soudu, že musí být prokázáno, že původ obav žadatele o azyl musí spočívat v perzekuci ze strany státu, podle stěžovatelů nekoresponduje se zákonnou charakteristikou pojmu „pronásledování“ ani s výkladem příslušných ustanovení zákona o azylu. Stěžovateli naznačený výklad podle nich vyplývá i z čl. 65 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků vydané Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále jen „Příručka“). Stěžovatelé dále poukázali na to, že ochrana formou azylu by neměla být poskytnuta jen uprchlíkovi prchajícímu z vlasti před výkonem státní moci, nýbrž strach z pronásledování lze odůvodnit i uvedením toho, co se stalo přátelům a příbuzným uprchlíka. Soud podle stěžovatelů chybně posoudil otázku interpretace pojmu „pronásledování“, což mohlo vést k nesprávnému posouzení závěrů žalovaného. Proto stěžovatelé navrhli, aby rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2005, č. j. 36 Az 884/2003 - 40, byl

zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení; současně stěžovatelé požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost jejího podání, neboť je přesvědčen o tom, že jeho rozhodnutí i rozhodnutí soudu byla vydána v souladu s právními předpisy. Žalovaný upozornil na skutečnost, že výklad pojmu pronásledování podle § 2 odst. 6 zákona o azylu nemá souvislost se souzenou věcí, neboť stěžovatelka ad a) uvedla jako důvod pro udělení azylu obtěžování ze strany neznámých lidí. Tyto skutečnosti stěžovatelka nahlásila na policii, půl měsíce poté však opustila Ukrajinu i se svým nezletilým synem – stěžovatelem ad b). Vzhledem k tomu, že stěžovatelka neposkytla státním orgánům v zemi původu čas k vyšetření celé věci, nelze předjímat závěry uváděné v kasační stížnosti. Žalovaný je přesvědčen o tom, že bylo spolehlivě prokázáno, že žalobci nebyli pronásledováni ve smyslu zákona o azylu. Z uvedených důvodů nejsou případné ani odkazy na Příručku. Žalovaný odkázal na správní spis, zejména na výpovědi stěžovatelky ad a) v průběhu řízení o udělení azylu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelé v ní namítají důvod odpovídající § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Důvodem podané kasační stížnosti je důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikován nesprávný právní závěr, popřípadě je aplikován správný právní názor, který je však nesprávně vyložen. Stěžovatelé tento důvod specifikovali tak, že soudem prvního stupně byla nesprávně posouzena právní otázka pojmu „pronásledování“ ve smyslu zákona o azylu. K tomu Nejvyšší správní soud považuje na úvod za nutné konstatovat, že námitka tohoto obsahu nebyla ze strany stěžovatelů uplatněna v žalobním řízení. Krajský soud proto nepochybil, když přezkoumáním rozhodnutí žalovaného v rámci stěžovateli uplatněných žalobních bodů neshledal pochybení ohledně zákonnosti rozhodnutí o neudělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu. Námitka obsažená v kasační stížnosti se zřejmě vztahovala k poznámce soudu uvedené nad rámec rozhodnutí, v němž Krajský soud v Brně uvedl některé skutečnosti z odůvodnění usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2004, sp. zn. IV. ÚS 613/03. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem žalovaného, že argumentace obsažená v kasační stížnosti nedopadá zcela na případ stěžovatelů. V souzené věci totiž nejde pouze o výklad pojmu „pronásledování“, nýbrž zejména o to, že v případě stěžovatelů nemohla vůbec nastoupit mezinárodní ochrana formou udělení azylu, neboť nebyly vyčerpány možné vnitrostátní prostředky nápravy, protože stěžovatelé nevyčkali konce policejního vyšetřování a vycestovali ze země původu. Tato skutečnost vyplývá i z výpovědi stěžovatelky ad a) učiněných v průběhu řízení o udělení azylu. Proto tvrzení o tom, že krajským soudem nebyl správně vyložen pojem „pronásledování“ ve smyslu zákona o azylu, ani odkaz na příslušná ustanovení Příručky, nemohou v dané věci zvrátit správné rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem stěžovatelů ohledně toho, že pronásledování ve smyslu zákona o azylu může pocházet i ze strany soukromé osoby, avšak pouze tehdy, pokud se děje z některého z důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu a pokud státní orgány v zemi původu nejsou schopny své občany před takovýmto jednáním chránit. To však v souzené věci nebylo prokázáno, neboť stěžovatelé nevyčkali na závěry učiněné státními orgány v zemi

původu. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není dán.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšným žalobcům náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobců žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. července 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu